

HLAVA 1 - DEFINICE

Poznámka 1: V celém textu tohoto dokumentu se výrazu „služba“ používá jako abstraktního pojmu k označení činností nebo vykonávaných služeb; výrazu „stanoviště“ se používá k označení pracovišť vykonávajících službu.

Poznámka 2: Označení (RR) v těchto definicích určuje definici, která byla získána z Radiokomunikačního řádu Mezinárodní telekomunikační unie (ITU) (viz Příručka požadavků na radiové kmitočtové spektrum pro civilní letectví včetně prohlášení schválené politiky ICAO (Doc 9718)).

Když jsou následující výrazy použity v tomto předpisu, mají následující význam:

ADS-C dohoda (ADS-C agreement)

Plán hlášení, který stanoví podmínky hlášení údajů ADS-C (tj. údaje požadované stanovištěm letových provozních služeb a četnost hlášení ADS-C, která musí být dohodnuta před použitím ADS-C při poskytování letových provozních služeb).

Poznámka: Položky dohody budou vyměňovány mezi pozemním systémem a letadly prostřednictvím kontraktu nebo sérií kontraktů.

Automatický závislý přehledový systém - vysílání (ADS-B) (Automatic dependent surveillance - broadcast)

Prostředek, kterým letadla, letištní mobilní prostředky a další objekty mohou automaticky vysílat a/nebo přijímat údaje, jako jsou identifikace, poloha a další, podle vhodnosti, ve vysílacím módu pomocí datového spoje.

Automatický závislý přehledový systém - kontrakt (ADS-C) (Automatic dependent surveillance - contract)

Prostředek, kterým budou pomocí datového spoje vyměňovány položky ADS-C dohody mezi pozemním systémem a letadlem určující, za jakých podmínek by měla být zahájena hlášení ADS-C a jaké údaje by tato hlášení měla obsahovat.

Poznámka: Zkrácený výraz „ADS kontrakt“ je běžně užíván při odkazu na ADS kontrakt událost, ADS kontrakt požadavek, ADS periodický kontrakt nebo na nouzový mód.

EU:**Akrobatický let (Acrobatic flight)**

Úmyslně prováděné manévry s letadlem za letu, zahrnující náhlé změny polohy, neobvyklé polohy nebo neobvyklé změny rychlosti, které nejsou nutné pro normální let nebo pro výcvik za účelem získání osvědčení nebo kvalifikací jiných než kvalifikace pro akrobacii.

Bod přechodu (Changeover point)

Bod, ve kterém se od letadla letícího na úseku tratě ATS vyznačeném zařízením VOR očekává, že změni navigační vedení letadla pomocí zařízení za letadlem na navigační vedení letadla pomocí nejbližšího zařízení VOR před letadlem.

Poznámka: Body přechodu se zřizují pro poskytování optimálních podmínek s přihlédnutím k síle a jakosti signálu mezi dvěma radionavigačními zařízeními VOR ve všech používaných hladinách a k zajištění společného zdroje směrového vedení pro všechna letadla letící na stejné části úseku trati.

ICAO:**C2 spoj (C2 Link) ††**

Datový spoj mezi dálkově řízeným letadlem a dálkově řídicí stanicí za účelem řízení letu.

Celková vypočítaná doba letu (Total estimated elapsed time)

Pro lety podle IFR vypočítaná doba letu od vzletu do přiletu nad stanovený bod vymezený ve vztahu k radionavigačnímu prostředku, z něhož se předpokládá zahájení postupu přiblížení podle přístrojů nebo, není-li bod vyznačen radionavigačním prostředkem na letišti určení, doba přiletu nad letiště určení. Pro lety podle VFR vypočítaná doba od vzletu do přiletu nad letiště určení.

Cestovní hladina (Cruising level)

Hladina dodržovaná letadlem během značné části letu.

Člen letové posádky (Flight crew member)

Člen posádky s průkazem způsobilosti, pověřený povinnostmi nezbytnými pro provoz letadla během doby letové služby.

ICAO:**Dálkově řídicí pilot (Remote pilot)**

Osoba pověřená provozovatelem povinnostmi nezbytnými pro provoz dálkově řízeného letadla, která ovládá systémy řízení během doby letu.

ICAO:**Dálkově řídicí stanice (RPS) (Remote pilot station)**

Součást systému dálkově řízeného letadla obsahující vybavení k řízení dálkově řízeného letadla.

ICAO:**Dálkově řízené letadlo (RPA) (Remotely piloted aircraft)**

Bezpilotní letadlo, které je řízeno z dálkově řídicí stanice.

ICAO:**Detekce a vyhnutí (Detect and avoid)**

Schopnost vidět, vnímat nebo detekovat konfliktní provoz nebo jiná nebezpečí a přijmout vhodné opatření.

Dohlednost (Visibility)

Pro letecké účely je za dohlednost považována větší z:

- největší vzdálenosti, na kterou je možno spolehlivě vidět a rozeznat na světlém pozadí černý předmět vhodných rozměrů, umístěný u země; a
- největší vzdálenosti, na kterou je možno spolehlivě rozeznat na neosvětleném pozadí světla o svítivosti přibližně 1000 cd.

Poznámka 1: Tyto dvě vzdálenosti jsou odlišné v atmosférických podmínkách charakterizovaných stejným koeficientem zeslabení (extinction coefficient). Vzdálenost b) kolísá v závislosti na intenzitě osvětlení pozadí. Vzdálenost a) objektivizuje meteorologický optický dosah (meteorological optical range (MOR)).

Poznámka 2: Definice se aplikuje na pozorování dohlednosti v místních pravidelných a mimořádných meteorologických zprávách, na pozorování převládající a minimální dohlednosti uváděné ve zprávách METAR a SPECI a na pozorování přízemní dohlednosti.

Dráha (Runway)

Vymezená pravoúhlá plocha na pozemním letišti, upravená pro přistání a vzlety letadel.

Hladina (Level)

Všeobecný výraz používaný k vyjádření vertikální polohy letadla, znamenající buď výšku, nadmořskou výšku nebo letovou hladinu.

Hlásný bod (Reporting point)

Stanovené zeměpisné místo, vzhledem k němuž se může hlásit poloha letadla.

EU:**Horská oblast (Mountainous area)**

Oblast měnícího se profilu terénu, ve které změny výšky terénu přesahují 900 m (3 000 ft) v rámci vzdálenosti 18,5 km (10,0 NM).

IFR

Symbol používaný k označení pravidel pro let podle přístrojů.

IMC

Symbol používaný k označení meteorologických podmínek pro let podle přístrojů.

Informace o provozu (Traffic information)

Informace vydaná stanovištěm letových provozních služeb, kterou se pilot upozorňuje na jiný známý nebo pozorovaný letový provoz, který se může nacházet v blízkosti polohy letadla nebo jeho zamýšlené trati, a která má pilotovi pomoci vyhnout se srážce.

Komunikace datovým spojem (Data link communications)

Forma spojení používaná pro výměnu zpráv prostřednictvím datového spoje.

Komunikace datovým spojem mezi řídicím a pilotem (CPDLC) (Controller - pilot data link communications)

Způsob spojení mezi řídicím a pilotem, používající datový spoj pro ATC komunikaci.

Koncová řízená oblast (Terminal control area)

Řízená oblast ustanovená obvykle v místech, kde se tratě letových provozních služeb sbíhají v blízkosti jednoho nebo více hlavních letišť.

Kurz (Heading)

Směr, do něhož směřuje podélná osa letadla, vyjádřený ve stupních od severu (zeměpisného, magnetického, kompasového nebo síťového).

Let IFR (IFR flight)

Let prováděný v souladu s pravidly pro let podle přístrojů.

Let VFR (VFR flight)

Let prováděný v souladu s pravidly pro let za viditelnosti.

Letadlo (Aircraft)

Zařízení schopné vyvozovat síly nesoucí jej v atmosféře z reakcí vzduchu, které nejsou reakcemi vůči zemskému povrchu.

ČR:

Pro účely tohoto předpisu se za letadlo považuje i sportovní létající zařízení, vyjma sportovního padáku. Výraz „letadlo“ používaný v kontextu tohoto předpisu může mít také význam pilot, velitel letadla, letadlo nebo let.

Letecká informační příručka (AIP) (Aeronautical Information Publication)

Příručka vydaná státem nebo pověřenou organizací, obsahující letecké informace trvalého charakteru, důležité pro letecký provoz.

Letecká stanice (RR S1.81) (Aeronautical station)

Pozemní stanice letecké pohyblivé služby. V některých případech může být letecká stanice umístěna např. na palubě lodi nebo na umělé plošině na moři.

Letiště (Aerodrome)

Vymezená plocha na zemi nebo na vodě (včetně budov, zařízení a vybavení), určená buď zcela nebo z části pro přílety, odlety a pozemní pohyby letadel.

Letištní provoz (Aerodrome traffic)

Veškerý provoz na provozní ploše letiště a všechna letadla letící v blízkosti letiště.

Poznámka: Letadlo je v blízkosti letiště, když je na letištním okruhu, vstupuje do něj nebo jej opouští.

Letištní provozní zóna (ATZ) (Aerodrome traffic zone)

Vzdušný prostor stanovených rozměrů, který slouží k ochraně letištního provozu.

ČR:

Letištní provozní zóna je zřízena na letištích, kde není poskytována služba řízení letového provozu. Je vymezena horizontálně kružnicí (nebo její částí) o poloměru 3 NM (5,5 km) od vztažného bodu letiště a vertikálně zemským povrchem a nadmořskou výškou 4 000 ft (1 200 m), pokud ÚCL nestanoví jinak.

Zasahuje-li do prostoru ATZ vertikálně nebo horizontálně:

- a) řízený vzdušný prostor třídy C nebo D,
 - b) 1) v AUP plánovaný prostor TRA/TSA, anebo
2) aktivovaný v AUP plánovaný prostor TRA/TSA, je-li v ATZ poskytována letištní letová informační služba (AFIS),
 - c) jiný dočasně vyhrazený vzdušný prostor zveřejněný formou AIP SUP nebo NOTAM, nebo
 - d) zakázaný prostor,
- tvoří hranice ATZ hranice těchto prostorů.

Letištní řídicí věž (Aerodrome control tower)

Stanoviště ustanovené k poskytování služby řízení letového provozu letištnímu provozu.

Letištní služba řízení (Aerodrome control service)

Služba řízení letového provozu pro letištní provoz.

Letoun (Aeroplane)

Letadlo těžší než vzduch s pohonem, vyvozuující vztlak za letu hlavně z aerodynamických sil na plochách, které za daných podmínek letu zůstávají vůči letadlu nepohyblivé.

Letová cesta (Airway)

Řízená oblast nebo její část, zřízená ve formě koridoru, vybavená radionavigačními zařízeními.

Letová dohlednost (Flight visibility)

Dohlednost dopředu z kabiny letadla za letu.

Letová hladina (FL) (Flight level)

Hladina konstantního atmosférického tlaku, vztažená ke stanovenému základnímu údaji tlaku 1013,2 hektopascalů (hPa) a oddělená od ostatních takových hladin stanovenými tlakovými intervaly.

Poznámka 1: Tlakoměrný výškoměr je kalibrován podle standardní atmosféry:

- a) když je nastaven na QNH, ukazuje nadmořskou výšku;
- b) když je nastaven na QFE, ukazuje výšku nad referenčním bodem QFE; a
- c) když je nastaven na tlak 1013,2 hektopascalů (hPa), může být použit k indikaci letových hladin.

Poznámka 2: Výrazy „výška“ a „nadmořská výška“, které jsou použity v Poznámce 1, se vztahují k tlakovým a nikoliv ke geometrickým výškám nad terénem či nad mořem.

Letová informační oblast (Flight information region)

Vzdušný prostor stanovených rozměrů, v němž se poskytuje letová informační služba a pohotovostní služba.

Letová informační služba (Flight information service)

Služba poskytovaná za účelem podávání rad a informací k bezpečnému a účinnému provádění letů.

Letová poradní služba (Air traffic advisory service)

Služba poskytovaná v letovém poradním vzdušném prostoru k zajištění rozstupů, pokud je to proveditelné, mezi letadly, která letí podle letových plánů IFR.

ČR:

Neaplikuje se.

Letová provozní služba (Air traffic service)

Výraz zahrnující letovou informační službu, pohotovostní službu, letovou poradní službu a službu řízení letového provozu (oblastní službu řízení, přiblížovací službu řízení nebo letištní službu řízení).

Letové informační středisko (Flight information centre)

Stanoviště zřízené k poskytování letové informační služby a pohotovostní služby.

Letové povolení (Air traffic control clearance)

Oprávnění, vydané veliteli letadla provést let nebo v letu pokračovat za podmínek určených stanovištěm řízení letového provozu.

Poznámka 1: Výraz „letové povolení“ se obvykle zkracuje na „povolení“, použije-li se v příslušných souvislostech.

Poznámka 2: Zkrácenému výrazu „povolení“ může předcházet „pojiždění“, „vzletu“, „odletu“, „traťové“, „přiblížení“ nebo „přistání“, k označení příslušné části letu, ke které se povolení vztahuje.

Letový plán (Flight plan)

Předepsané informace vztahující se k zamýšlenému letu letadla nebo jeho části.

Poznámka 1: Pojem letový plán se může pojit se slovy „předběžný“, „podaný“, „platný“, nebo „provozní“, což indikuje kontext a různé fáze letu.

Poznámka 2: Pokud je pojem doplněn o slovo „zpráva“, označuje obsah a formát přenášených dat letového plánu.

Letový provoz (Air traffic)

Všechna letadla za letu nebo pohybující se na provozní ploše letiště.

Meteorologické podmínky pro let podle přístrojů (IMC) (Instrument meteorological conditions)

Meteorologické podmínky vyjádřené dohledností, vzdáleností od oblačnosti a výškou základny nejnižší význačné oblačné vrstvy, které jsou horší než předepsaná minima meteorologických podmínek pro let za viditelnosti.

Poznámka: Stanovená minima pro meteorologické podmínky za viditelnosti obsahuje Hlava 4.

Meteorologické podmínky pro let za viditelnosti (VMC) (Visual meteorological conditions)

Meteorologické podmínky vyjádřené dohledností, vzdáleností od oblačnosti a výškou základny nejnižší význačné oblačné vrstvy, které jsou stejné nebo lepší než předepsaná minima.

Poznámka: Stanovená minima pro meteorologické podmínky pro let za viditelnosti jsou obsažena v Hlavě 4.

Mez povolení (Clearance limit)

Bod, ke kterému bylo letadlu uděleno letové povolení.

Nadmořská výška (Altitude)

Vertikální vzdálenost hladiny, bodu nebo předmětu považovaného za bod, měřená od střední hladiny moře (MSL).

Náhradní letiště (Alternate aerodrome)

Letiště, na které letadlo může pokračovat, když přistání na letišti zamýšleného přistání nebo pokračování v letu na toto letiště není možné nebo žádoucí, na kterém jsou k dispozici potřebné služby a zařízení, na kterém mohou být splněny požadavky na výkonnost letadla, a které je v provozu v předpokládané době použití. Mezi náhradní letiště patří následující:

Náhradní letiště při vzletu (Take-off alternate)

Náhradní letiště, na kterém může letadlo přistát, je-li to nezbytné krátce po vzletu, kdy není možné použít letiště vzletu.

Náhradní letiště na trati (En-route alternate)

Náhradní letiště, na kterém letadlo bude moci přistát, jestliže je na trati potřeba provést diverzi letu.

Náhradní letiště určení (Destination alternate)

Náhradní letiště, na kterém bude letadlo moci přistát, jestliže přistání na letišti určení není možné nebo žádoucí.

Poznámka: Letiště odletu může být pro daný let i náhradním letištem na trati nebo náhradním letištem letiště určení.

Návěstní plocha (Signal area)

Plocha na letišti používaná k vystavení pozemních návěstí.

Nebezpečný prostor (Danger area)

Vzdušný prostor vymezených rozměrů, ve kterém mohou v určité době probíhat činnosti nebezpečné pro let letadla.

ČR:**Neřízené letiště (Uncontrolled aerodrome)**

Letiště, na kterém se neposkytuje služba ATC.

EU:**Noc (Night)**

Doba mezi koncem občanského soumraku a začátkem občanského svítání. Občanský soumrak končí večer, když se střed slunečního disku nachází 6° pod horizontem, a občanské svítání začíná ráno, když je střed slunečního disku 6° pod horizontem.

EU:**Oblast s povinným odpovídacem (TMZ) (Transponder Mandatory Zone)**

Vzdušný prostor stanovených rozměrů, ve kterém je pro letadlo povinné vybavení odpovídací hláscími tlakovou nadmořskou výškou a jejich provozování.

EU:**Oblast s povinným radiovým spojením (RMZ) (Radio Mandatory Zone)**

Vzdušný prostor stanovených rozměrů, ve kterém musí být letadlo vybaveno radiostanicí a provozovat ji.

Oblastní služba řízení (Area control service)

Služba řízení letového provozu pro řízené lety v řízených oblastech.

Oblastní středisko řízení (Area control centre)

Stanoviště, ustavené k poskytování služby řízení letového provozu řízeným letům v řízených oblastech pod jeho pravomocí.

Odbavovací plocha (Apron)

Vymezená plocha na pozemním letišti určená k umístění letadel pro nastupování a vystupování cestujících, pro nakládání a vykládání pošty nebo zboží, pro jejich plnění pohonnými hmotami a parkování nebo údržbu.

Ozvěstovna letových provozních služeb (Air traffic services reporting office)

Stanoviště zřízené k přijímání hlášení týkajících se letových provozních služeb a letových plánů předkládaných před odletem.

Poznámka: Ozvěstovna letových provozních služeb může být zřízena jako samostatné stanoviště nebo ve spojení s jiným stanovištěm, jako např. se stanovištěm řízení letového provozu nebo se stanovištěm letecké informační služby.

Omezený prostor (Restricted area)

Vzdušný prostor vymezených rozměrů nad pevninou nebo teritoriálními vodami státu, ve kterém je let letadla omezen v souladu se stanovenými podmínkami.

Palubní protisrážkový systém (ACAS) (Airborne collision avoidance system)

Palubní systém založený na signálech odpovídače sekundárního přehledového radaru (SSR), který pracuje nezávisle na pozemním zařízení a poskytuje pilotovi upozornění na možné nebezpečí srážky letadel, která jsou vybavena odpovídací SSR.

EU:**Personál ovlivňující bezpečnost (Safety - sensitive personnel)**

Osoby, které by mohly ohrozit bezpečnost letectví, jestliže neplní řádně své povinnosti a funkce, včetně členů posádek, personálu zajišťujícího údržbu letadel personálu provozu letišť, personálu záchranné služby, hasičů a pracovníků údržby, personálu s povolením ke vstupu na pohybovou plochu bez doprovodu a řídicích letového provozu.

ČR:**Pilot**

Pilotem letadla se pro účel tohoto předpisu rozumí též uživatel sportovního létacího zařízení (SLZ).

Platný letový plán (CPL) (Current flight plan)

Letový plán, který reflektuje případné změny podaného letového plánu na základě později vydaných letových povolení.

Podaný letový plán (FPL nebo eFPL) (Filed flight plan)

Poslední letový plán, tak jak byl předán stanovištěm ATS k využití pilotem, provozovatelem nebo určeným zástupcem.

Poznámka: FPL označuje podaný letový plán vyměřovaný pomocí letecké pevné služby, zatímco eFPL označuje podaný letový plán vyměřovaný pomocí služeb FF-ICE. eFPL umožňuje výměnu dalších informací, které nejsou obsaženy ve FPL.

Pohotovostní služba (Alerting service)

Služba poskytovaná za účelem vyrozumívání příslušných organizací o letadlech, kterým se má poskytnout pátrací a záchranná služba a asistence těmto organizacím podle potřeby.

Pohybová plocha (Movement area)

Část letiště určená pro vzlety, přistání a pojiždění letadel, sestávající z provozní plochy a odbavovací plochy (ploch).

Pojezdová dráha (TWY) (Taxiway)

Vymezený pás na pozemním letišti, zřízený pro pojiždění letadel a určený ke spojení jedné části letiště s druhou, zahrnující:

- Pojezdový pruh
Část odbavovací plochy, určená jako pojezdová dráha a umožňující přístup letadel pouze ke stáním.
- Pojezdová dráha na odbavovací ploše
Část systému pojezdových drah, umístěná na odbavovací ploše, umožňující průjezd odbavovací plochou.
- Pojezdová dráha pro rychlé odbočení
Pojezdová dráha připojená k RWY v ostrém úhlu a projektovaná tak, aby umožnila přistávajícím letounům odbočit při vyšších rychlostech, než jaké dosahují na jiných výjezdech na pojezdové dráhy, a tím snížit na minimum dobu obsazení RWY.

Pojiždění (Taxiing)

Pohyby letadel na povrchu letiště s použitím vlastní síly, s výjimkou vzletu a přistání.

Pojiždění za letu (Air-taxiing)

Pohyby vrtulníků/VTOL nad povrchem letiště s přízemním účinkem při rychlostech obvykle nižších než 37km/h (20 kt).

Poznámka: Skutečná výška může být různá a některé vrtulníky mohou požadovat pojiždění za letu nad 8 m (25 ft) AGL, aby snížily turbulenci způsobenou přízemním účinkem nebo umožnily vydání povolení s podvěšeným nákladem.

Poradní trať (Advisory route)

Stanovená trať, kde je dostupná letová poradní služba.

ČR:

Neaplikuje se.

Poradní vzdušný prostor (Advisory airspace)

Vzdušný prostor stanovených rozměrů nebo označená trať, kde je dostupná letová poradní služba.

ČR:

Neaplikuje se.

ICAO:**Postup přiblížení podle přístrojů (IAP) (Instrument approach procedure)**

Řada předem stanovených manévrů s orientací podle letových přístrojů, které zajišťují výškovou ochranu od překážek při letu od fixu počátečního přiblížení nebo, kde je to použitelné, od počátku stanovené přiletové tratě k bodu, ze kterého může být provedeno přistání, nebo jestliže není možné dokončit přistání, do polohy, ve které se aplikují kritéria bezpečných výšek nad překážkami pro vyčkávání nebo při letu na trati. Postupy přiblížení podle přístrojů jsou klasifikovány takto:

Postup nepřesného přístrojového přiblížení (Non-precision approach (NPA) procedure)

Postup přiblížení podle přístrojů navržený pro 2D přiblížení podle přístrojů typu A.

Poznámka: Postup nepřesného přístrojového přiblížení může používat techniku konečného přiblížení stálým klesáním (CDFA). CDFA s poradním vedením VNAV vypočítaným palubním vybavením je považováno za 3D přiblížení podle přístrojů. CDFA s manuálním výpočtem požadované rychlosti klesání je považováno za 2D přiblížení podle přístrojů. Pro více informací o CDFA viz Předpis L 8168, Část II, Díl 5.

Postup přesného přiblížení (Precision approach (PA) procedure)

Postup přiblížení podle přístrojů založený na navigačních systémech (ILS, MLS, GLS a SBAS Kategorie I), navržený pro 3D přiblížení podle přístrojů typu A nebo B.

Postup přiblížení s vertikálním vedením (Approach procedure with vertical guidance (APV))

Postup přiblížení podle přístrojů, vycházející z navigace založené na výkonnosti (PBN), navržený pro 3D přiblížení podle přístrojů typu A.

Poznámka: Druhy přiblížení podle přístrojů viz Předpis L 6.

ICAO:**Pozorovatel RPA (RPA observer)**

Způsobitá osoba, která absolvovala výcvik, určená provozovatelem, aby pomocí vizuálního pozorování dálkově řízeného letadla napomáhala dálkově řídicímu pilotovi při bezpečném provedení letu.

Problematické užívání psychoaktivních látek (Problematic use of substances)

Užívání jedné nebo více psychoaktivních látek leteckým personálem způsobem, který:

- představuje přímé nebezpečí pro daného uživatele nebo ohrožuje životy, zdraví nebo pohodu ostatních a/nebo
- způsobí nebo zhorší profesní, společenské, duševní nebo fyzické problémy nebo potíže.

Prostorová navigace (RNAV) (Area navigation)

Způsob navigace, který umožňuje letadlu provést let po jakékoliv požadované letové dráze, v dosahu pozemního nebo kosmického navigačního zařízení nebo v rozsahu možnosti vlastního vybavení letadla nebo kombinací obojího.

Poznámka: Prostorová navigace zahrnuje navigaci založenou na výkonnosti, stejně tak jako jiné činnosti, které nesplňují definici navigace založené na výkonnosti.

ICAO:**Provoz ve vizuálním dohledu (VLOS) (Visual line-of-sight operation)**

Provoz, při němž dálkově řídicí pilot nebo pozorovatel RPA udržuje přímý vizuální kontakt s dálkově řízeným letadlem.

Provozní plocha (Manoeuvring area)

Část letiště určená pro vzlety, přistání a poježdění letadel, s výjimkou odbavovacích ploch.

Provozovatel (Operator)

Právnícká nebo fyzická osoba, která provozuje letadlo nebo zaměstnává osoby k jeho provozu.

Poznámka: V souvislosti s dálkově řízenými letadly zahrnuje provoz letadla systém dálkově řízeného letadla.

Předpokládaný čas přiblížení (Expected approach time)

Čas, ve kterém ATC očekává, že přilétávající letadlo po zdržení opustí vyčkávací fix k dokončení svého přiblížení na přistání.

Poznámka: Skutečný čas opuštění vyčkávacího fixu závisí na povolení přiblížení.

Předpokládaný čas příletu (ETA) (Estimated time of arrival)

Pro lety IFR čas, ve kterém se předpokládá, že letadlo přiletí nad stanovený bod, který je vymezen ve vztahu k radionavigačním prostředkům a z kterého se předpokládá zahájení přiblížení podle přístrojů nebo není-li bod vyznačen radionavigačním prostředkem pro dané letiště, čas příletu letadla nad letiště. Pro lety VFR čas, ve kterém se předpokládá, že letadlo přiletí nad letiště.

Předpokládaný čas zahájení poježdění (Estimated off-block time)

Předpokládaný čas, ve kterém letadlo zahájí pohyb související s odletem.

Převodní nadmořská výška (Transition altitude)

Nadmořská výška, ve které nebo pod níž se vertikální poloha letadla řídí nadmořskými výškami.

ICAO:**Přiblížení podle přístrojů (Instrument approach operations)**

Přiblížení a přistání využívající přístroje pro navigační vedení letadla založené na postupu přiblížení podle přístrojů. Pro provedení přiblížení podle přístrojů existují dvě metody:

- dvojměrné (2D) přiblížení podle přístrojů s využitím pouze směrového navigačního vedení; a
- trojměrné (3D) přiblížení podle přístrojů s využitím směrového a vertikálního navigačního vedení.

Poznámka: Směrové a vertikální vedení se vztahuje k vedení zajišťovanému buď:

- pozemními radionavigačními prostředky; nebo
- počítačem generovanými navigačními daty z pozemních navigačních zařízení, z kosmických navigačních zařízení nebo z vlastního vybavení letadla nebo jejich kombinací.

Přiblížovací služba řízení (Approach control service)

Služba řízení letového provozu pro řízené lety přilétávajících a odlétávajících letadel.

Přiblížovací stanoviště řízení (Approach control unit)

Stanoviště ustanovené k poskytování služby řízení letového provozu řízeným letům letadel, přilétávajících na jedno nebo na více letišť nebo odlétávajících z nich.

Příslušný úřad (Appropriate Authority)

- pokud jde o let nad volným mořem, příslušný úřad státu zápisu do rejstříku,
- pokud jde o let jiný, než nad volným mořem, příslušný úřad státu, se svrchovaností nad přelétávaným územím.

Příslušný úřad ATS (Appropriate ATS Authority)

Příslušný úřad určený (pověřený) státem, odpovědný za poskytování letových provozních služeb v příslušném vzdušném prostoru.

Přistávací plocha (Landing area)

Část pohybové plochy, určená pro přistání nebo vzlety letadel.

Přízemní dohlednost (Ground visibility)

Dohlednost na letišti hlášená oprávněným pozorovatelem nebo automatickými systémy.

Psychoaktivní látky (Psychoactive substances)

Alkohol, opiáty, kanabinoidy, sedativa a hypnotika, kokain, další psychostimulanty, halucinogeny a těkavá rozpouštědla, kdežto káva a tabák se nezahrnují.

Rada k vyhnutí se provozu (Traffic avoidance advice)

Rada poskytnutá stanovištěm letových provozních služeb, určující manévry pomáhající pilotovi vyhnout se srážce.

Radiotelefonie (Radiotelephony)

Způsob radiového spojení určeného pro výměnu informací hlasem.

ICAO:**Řídicí a kontrolní spoj (C2) (Command and control link) †**

Datový spoj mezi dálkově řízeným letadlem a dálkově řídicí stanicí za účelem řízení letu.

ČR:**Řídicí odbavovací plochy**

Řídicím odbavovací plochy se pro účel tohoto předpisu rozumí osoba zajišťující službu řízení provozu na odbavovací ploše v souladu s Předpisem L 14, ust. 9.5.

Poznámka: V některých předpisech, zejména v evropské regulaci, může být označován také jako signalista.

Řídicí radiová stanice letadlo - země (Air-ground control radio station)

Letecká telekomunikační stanice, která primárně odpovídá za organizaci spojení, týkajících se provozu a řízení letadel v daném prostoru.

Řízená oblast (Control area)

Řízený vzdušný prostor sahající nahoru od stanovené výšky nad zemí.

Řízené letiště (Controlled aerodrome)

Letiště, na kterém je letištnímu provozu poskytována služba řízení letového provozu.

Poznámka: Výraz "řízené letiště" naznačuje, že letištnímu provozu se poskytuje služba řízení letového provozu. To však nemusí nutně znamenat existenci řízeného okrsku.

Řízený let (Controlled flight)

Jakýkoliv let, který je předmětem letového povolení.

Řízený okresek (Control zone)

Řízený vzdušný prostor, sahající od povrchu země do stanovené výšky.

Řízený vzdušný prostor (Controlled airspace)

Vymezený vzdušný prostor, ve kterém se poskytuje služba řízení letového provozu v souladu s klasifikací vzdušného prostoru.

Poznámka: Řízený vzdušný prostor je všeobecný výraz, který zahrnuje vzdušné prostory letových provozních služeb tříd A, B, C, D a E, jak je uvedeno v Předpisu L 11, 2.6.

Služba řízení letového provozu (Air traffic control service)

Služba poskytovaná za účelem:

- a) zabraňovat srážkám
 - 1) mezi letadly a
 - 2) na provozní ploše mezi letadly a překážkami, a
- b) udržovat rychlý a spořádaný tok letového provozu.

ČR:**Stanoviště AFIS (AFIS unit)**

Stanoviště, které poskytuje letištní letovou informační a pohotovostní službu na neřízeném letišti a v ATZ.

EU:**Stanoviště letových provozních služeb (Air traffic services unit)**

Výraz zahrnující stanoviště řízení letového provozu, letové informační středisko, stanoviště poskytující letištní letovou informační službu nebo ohlašovnu letových provozních služeb.

Stanoviště řízení letového provozu (Air traffic control unit)

Výraz, zahrnující oblastní středisko řízení, přibližovací stanoviště řízení a letištní řídicí věž.

Stoupání v cestovním režimu (Cruise climb)

Postup cestovního letu letounu, vedoucí k čistému přírůstku nadmořské výšky s úbytkem hmotnosti letounu.

ICAO:**Systém dálkově řízeného letadla (RPAS) (Remotely piloted aircraft system) †**

Dálkově řízené letadlo, příslušná(é) dálkově řídicí stanice, nezbytné řídicí a kontrolní spoje a jakékoliv další součásti uvedené v typovém návrhu.

Systém dálkově řízeného letadla (RPAS) (Remotely piloted aircraft system) ††

Dálkově řízené letadlo, příslušná(é) dálkově řídicí stanice, nezbytný(é) C2 spoj(e) a jakékoliv další součásti uvedené v typovém návrhu.

Tlaková nadmořská výška (Pressure - altitude)

Atmosférický tlak vyjádřený nadmořskou výškou, která odpovídá tomuto tlaku ve standardní atmosféře.*

* dle definice v Předpisu L 8

Trať (Track)

Průmět dráhy letu letadla na povrch země, jehož směr se v kterémkoliv bodě obvykle vyjadřuje ve stupních, měřených od severu (zeměpisného, magnetického nebo síťového).

Trat' ATS (ATS route)

Stanovená trat' určená k usměrňování toku letového provozu pro potřeby poskytování letových provozních služeb.

Poznámka 1: Výraz „trat' ATS“ zahrnuje letovou cestu, poradní trat' v řízeném nebo neřízeném prostoru, příletovou nebo odletovou trat' apod.

Poznámka 2: Trat' ATS je specifikace tratí, která zahrnuje označení tratě ATS, trat' k nebo od význačných bodů (bodů na trati), vzdálenost mezi význačnými body, požadavky na hlášení a nejnižší bezpečnou nadmořskou výšku jak je stanoveno příslušným úřadem ATS.

Velitel letadla (Pilot-in-command)

Pilot určený provozovatelem nebo, v případě všeobecného letectví, vlastníkem k velení a pověřený provedením bezpečného letu.

VFR

Symbol používaný k označení pravidel letu za viditelnosti.

VMC

Symbol používaný k označení meteorologických podmínek pro let za viditelnosti.

Volný balón bez pilota na palubě (Unmanned free balloon)

Nepoháněné letadlo bez pilota na palubě, lehčí než vzduch, ve volném letu.

Poznámka: Volné balóny bez pilota na palubě se klasifikují v souladu se specifikacemi uvedenými v Dodatku 5 a Doplňku R.

Vyčkávací místo dráhy (Runway - holding position)

Stanovené místo určené k ochraně dráhy, překážkové plochy nebo kritického/citlivého ILS/MLS prostoru, ve kterém pojíždějící letadla a mobilní prostředky musí zastavit a vyčkávat, pokud jim není letištní řídicí věž povoleno jinak.

Poznámka: V radiotelefonní frazeologii výraz „vyčkávací bod“ obvykle označuje vyčkávací místo dráhy.

Výška (Height)

Vertikální vzdálenost hladiny, bodu nebo předmětu považovaného za bod, měřená od stanovené roviny.

Výška základny nejnižší význačné oblačné vrstvy (Ceiling)

Výška základny nejnižší vrstvy oblačnosti nad zemí nebo nad vodou pod 6 000 m (20 000 ft), pokrývající více než polovinu oblohy.

Vzdušné prostory letových provozních služeb (Air traffic services airspace)

Abecedně označené vzdušné prostory stanovených rozměrů, uvnitř kterých mohou být prováděny určité druhy letů a pro které jsou vymezeny letové provozní služby a pravidla provozu.

Poznámka: Vzdušné prostory ATS se klasifikují jako třídy A až G.

Zakázaný prostor (Prohibited area)

Vzdušný prostor vymezených rozměrů nad pevninou nebo nad teritoriálními vodami státu, ve kterém jsou lety letadel zakázány.

Zvláštní let VFR (Special VFR flight)

Let VFR, kterému vydala služba řízení letového provozu povolení k letu v řízeném okrsku v meteorologických podmínkách horších než VMC.

[†] Použije se do 25. listopadu 2026.

^{††} Použije se od 26. listopadu 2026.

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO